

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 «
Pe o lună . 2.40 «

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapelază.

Un nou atentat împotriva școlilor noastre.

O conferință a revizorilor școlari.

Arad, 10 Octombrie.

La 5 Octombrie n. s'a întrunit în Budapesta o conferință a revizorilor școlari din Ungaria, pentru a ține sfat asupra reformelor necesitate de învățământul nostru public. Conferința aceasta, care a fost deschisă prin un discurs patriotic al ministrului de culte contele Zehy, a discutat și primit niște rezoluții cari constituie un nou atentat împotriva școlilor noastre confessionale. Publicăm mai la vale aceste propuneri cari sunt chemate să formeze baza unei noi legi școlare — prin înăsprirea enormă a legii lui Apponyi.

Noua lege, dacă se va alcătui pe baza acestor propuneri și rezoluții, va însemna pur și simplu maghiarizarea școlilor noastre confessionale, pentru că în calea instrucției în limba maternă a elevilor se pun atâtea piedeci și învățătorul are să ție seamă de atâtea dispoziții, chemate să apere „spiritul patriotic” al instrucției, încât dreptul nostru de-a înființa și susține școli devine iluzoriu.

Chiar numai o ochire superficială asupra acestor propuneri ne dovedește că această conferință a revizorilor școlari numai în rîndul al doilea a avut în vedere interesele generale ale instrucției și în rîndul întâi a căutat normele cari să ușureze desnaționalizarea școlilor nemaghiare.

Revizorii cer nimic mai mult decât statificarea școlilor normale (pedagogiilor) „în interesul îmbunătățirii instrucției publice”. Și ce va să zică statificarea școlilor noastre o știm din experiențele din trecut: nu înseamnă că statul ia asupra sa sarcina de-a acoperi cheltuielile împreună cu susținerea școlii, ci înseamnă că școala devine școală unguerească.

Și ce înseamnă și reducerea dreptului de disciplină al bisericilor susținătoare de școli asupra învățătorilor lor, — dacă nu tendința de-a aduce învățătorii noștri confessionali în dependență tot mai mare de organele administrative și a-i expune astfel tot mai mult influențelor puterii de stat.

În fața acestei primejdii noi ce amenință școlile noastre, ne adresăm tuturor factorilor chemați să vegheze asupra intereselor școlii, să facă de cu bună vreme pașii necesari ca propunerile și rezoluțiile revizorilor școlari să nu ajungă lege.

Iată, în rezumat, propunerile primite de conferința revizorilor școlari:

„În comune fără școli sau acolo unde sunt nedumeriri în ce privește instrucțiunea în spirit național, este a se înființa numai decât școală normală de stat... Inspectiunea școlilor trebuie înăsprirea. În interesul propagării ideii de stat național școlile cari n'au o clasă a V-a și VI-a și nici școală de repetiție, — să nu poată fi împărțite de ajutor de stat, iar dacă s'au împărțit până acum de acest ajutor, să fie lipsite de el...”

Aceste propuneri se pot realiza în cadrele legilor existente. Propunerile, însă, referitoare la școlile cari nu sunt de stat pot fi realizate numai prin crearea unor legi nouă.

Lefurile învățătoresci să fie urcate în măsura

cerută de referințele noi de trai, pe seama copiilor să se înființeze în centrele comitatense internate...

Să se creeze un fond regnicolar pentru zidirea de școli, din care să se zidiască școlile de stat necesare.

Dacă o confesiune oarecare plătește pentru susținerea școlii sale mai bine de 60 procente din darea directă de stat și majoritatea contribuabililor confessionali cere ca școala să fie statificată, — școala este a se statifica fără considerare la hotărîrea superiorității bisericicești. Școala și locurile ei, trec în proprietatea statului.

Obligativitatea de-a cerceta școala se extinde până la vârsta de 14 ani pentru elevii obligați să cerceteze școlile zilnic; la vârsta de 16 ani pentru elevii cari cercetează școli de repetiție. *Amenzile pentru necercetarea școlii sânt a se mări și pot fi înlocuite prin muncă silnică.*

Amenzile aceste sunt a se întrebuița pentru susținerea internatelor ce se vor înființa în fiecare comitat pe seama copiilor învățătorilor.

În interesul îmbunătățirii instrucției școlilor normale (pedagogiile) sunt a se statifica. În interesul propagării ideii de stat național și în școlile cu limbă de propunere nemaghiară — limba maghiară, aritmetica, geografia, istoria și constituția patriei sunt a se propune în limba unguerească și numai din manuale unguerești aprobate de ministrul de instrucție publică.

In cazul când statul contribuie la leafa învățătorului cu jumătate din venituri, învățătorul va fi numit de ministrul de culte și instrucție publică. Dreptul de disciplină asupra învățătorului îl exercită întotdeauna comisia de disciplină a consiliului administrativ și, ca for suprem, ministrul de culte.

Și superioritatea bisericicească are dreptul de a porni proces disciplinar împotriva învățătorului și a dezbate procesul, dar atât pornirea procesului disciplinar cât și sentința sunt a se aduce la cunoștința revizorului școlar. Dacă revizorul școlar face apel împotriva pornirii procesului sau a sentinței, pornirea procesului sau executarea sen-

Luni seara.

Când Vlaicu nu sboară.

De Al. Ciura.

De sus, din Dealul Viilor, cum îți rotești privirea peste selipitoarele fășii de lumină, ce se despart tot mai mult în susul lor — cele două Târnavе — ochii ți-se opresc asupra unui uriaș schelet de bârne, în mijlocul Câmpului Libertății.

E numai scheletul, ce-și întinde brațele goale în văzduh, cum codrul își întinde ramurile despozbite, în lumina filtrată a soarelui de toamnă. Scheletul acesta era, pe vremuri, (câte săptămâni vor fi de atunci, căci degetele dela o mână nu-mi ajung?) hangarul, în care s'a coborît paserica măiastră a lui Vlaicu.

Imi amintesc de strălucitul sbor al lui de atunci, de uraganul însuflețirii și al aclamărilor, și o undă de mâhnire îmi învăluie sufletul, când mă gândesc, că Vlaicu n'o să mai sboare la noi, până la primăvară.

Cât de îndepărtat mi-se pare acest termen! Când va veni odată primăvara aceea? Peste un an, peste zece — ori mai mulți încă? Vom mai ajunge și noi vremea aceea?...

Înainte cu câteva săptămâni, la Sibiu, când să zădărnicească cel dintâi sbor al lui Vlaicu, îmi amintesc cu câtă mâhnire ne beam capușinerul în cafeneaua de pe Bretter. Chelnăru nu mai răzbea să aducă păharele cu apă, și publicul sosia de pretutindeni, ca valurile unei ape mari, ce a sfârșit zăgazurile. Cele două tramvaie, ce se

opriau în fața cafenelei, vărsau sute și sute de oameni, cari sosiau din împrejurime și de departe, cu dorul de a-l vedea pe Vlaicu sbrufind.

Și cerul plumburiu de toamnă, vărsa potop de apă peste această lume românească.

Sașii chicoteau la mesele de alături, pariind că Vlaicu n'are să sboare. Și noi simțiam că țigara e mai amară ca de obicei, și că năduful cafenelei ne sugrumă. Am ieșit și am luat-o razna pe strade, prin ploaia ce curgea nemiloasă și neînduplecată din nouri posomorîți. Seliștenele oacheșe treceau în mândrul lor port, cu fustele albe, cu broboada și cu ochii negrii... Treceam ca niște alucinați, fără țintă, fără nădejde.

Intr'o trafică, unde ne luăm țigarete, un sas cu burta mare, explica altui tovarăș venit pe sub pământ:

— Dumnezeu ține cu noi. N'o să sboare chiar aici, în centrul Sașilor!

Trecem înainte, înconjurăm piața, decorată de aceleași bălți, cari au rămas de pe vremea pribegirii mele prin Sibiu. (E mult de atunci: pribegia mea datează dela deceniul din urmă al veacului al XIX-lea!)

După o tură prin ploaie, ne pomenim iar la promenadă. Publicul trecea cu miile înspre câmpul, unde se proiectase sborul. Vorbisem cu Vlaicu înainte cu două ore; știam cu siguranță, că n'o să poată sbura — și am plecat totuși și noi pe urma mulțimei, mașinalicește. Băltoți mari ne rețineau la tot pasul, noroi și tină pretutindeni, și ploaia ce cădea într'una de sus, ne pătrunsese deja prin pardesiu. Ci noi mergeam totuși înainte, cu o scânteie mică de nădejde, că, cine știe, vom vedea totuș pe Vlaicu.

Birjele treceau pe alături, stropindu-ne din prisosul noroiului, câteva automobile își trimbițau în clar — obscurul inserării semnalul lor de primejdie. Dela o vreme, am închis umbrelele. Eram și așa uzi, și nu mai era nici o trebuință să ne obosim înzadar, înconjurînd pe toți trecătorii, cari se îmbulziau tot mai stăruitori la barierele încăpătoare.

Am trecut prin bălți și mai remarcabile, am privit la hangarul ce sta pitit sub revărsarea ploii, la stegulețul posomorît, ce nu ne mai putea inspira nici o nădejde pentru ziua de azi.

Ne-am rentors apoi, pe acelaș drum — și noaptea am stat de veghe, deschizând geamul, la fiecare ceas, în nădejdea zilei de mâine. Cerul se întindea posomorît de-asupra noastră și nici un petic albastru nu se arăta în întinderi.

Un susur plietisitor se strecura printre frunze, o ploaie fină și stăruitoare.

A doua zi, vedeam bine, că nu mai e modru, să poată sbura. Oamenii se mai răriseră și nici cei ce mai erau, nu mai aveau sorți de izbândă.

Ne-am reslătit și noi, care încătrăim, cu sufletele amărîte, sub presiunea acelei forțe majore, în fața căreia nu poți decât să te pleci în cunoștința neputinței tale.

În cele două Dumineci ce au urmat, aceeaș forță majoră, a zădărnicească două sboruri, cari aveau să întrecă pe cel dela Blaj. Vlaicu avea chiar gândul, să atreacă peste Carpați, după ce a făcut sborul la Sibiu. Se provăzuse cu costum pentru răceala culmilor și studiase terenul din pasul Turnului-Roșu, fixându-și și locul de aterizare.

tinței se poate pune în practică numai în urma și în sensul hotărârii ministrului de culte.

Dacă se va ivi necesitatea de a închide o școală cu limba de propunere nemaghiară, fiindcă s'au ivit nedumeriri în ce privește propunerea limbii ungurești și spiritul patriotic, — dreptul susținătorului școlii se pierde și statul este obligat a înființa în acest loc școala de stat în răstimp de 2 ani...

Impărțirea orelor și planul special de învățământ, și în școlile cu limbă de propunere nemaghiară, sunt a se face în limba ungurească...”

Răspunsul Monarhului. Ziarul „Unira” scrie următoarele: D. Dr. Iuliu Maniu, directorul departământului Blaj al Asociațiunii, a primit următoarea scrisoare:

Sz. 610/1911 főisp.

Alsófehér vármegye főispánjától.

Ö császári és apostoli kir. Felsőge a román irodalmi és közművelődési egyesületnek ötven éves fenállása alkalmából Balázsfalván tartott ünneplő közgyűléséből küldött távirati hodolatát legkegyelmesebben köszönettel fogadni méltoztatott.

Nagyenyed, 1911 szeptember 22-én.

Sász Jozsef s. k.
főispán.

In traducere românească:

Dela Prefectul comitatului.

Maiestatea Sa cesaro-regescă apostolică s'a îndurat prea grațios a primi cu mulțumită telegrama omagială ce i-s'a trimis din adunarea generală festivă ținută la Blaj cu prilejul jubileului de 50 ani a Asociațiunii pentru literatura și cultura română.

Aiud, 22 Sept. 1911.

Procesele noastre și o lămurire pentru autorizat. In numărul de ieri am dat un răspuns, în trecut, obrăzniciei aruncate de gazeta autorizată, lăsând să se vadă lipsa de bunăcuviință cu care ziarul oficial al partidului se ocupă de cauza proceselor noastre ajunse Sâmbăta trecută la desbatere.

Astăzi suntem în neplăcuta situație de a completa știrile acestea, adăugând că pe lângă pomenitele trei procese de agitație, contra noastră sunt

în curs patru procese de calomnie în chestia volnicilor jandarmerești, un proces de vătămare pentru „Correspondența din Caransebeș”, apărută anul trecut, și întreita acuză din procesul „Volnicilor dela Ighiu”, a cărui desbatere a fost amânată pentru cincisprezece zile.

Toate aceste procese au fost intentate în cauze politice și nici de cum în urma unor atacuri personale, cum ar lăsa să se ghicească confrății noastre autorizate.

Astăzi procurorul din Orădea-mare ne surprinde cu o nouă citație în care ne invită pentru luarea interogatorului într'un proces nou, pe ziua de 17 cor.

Toate acestea le dăm „publicului românesc spre știre și orientare” asupra mișcărilor autorizate.

Maj. Sa despre parlamentele noastre. Eri, Maj. Sa a primit în audiență președinția dietei provinciale a Bosniei, care — în urma neînțelegerilor ivite în sânul partidelor — a trebuit ajurnată. Maj. Sa și-a exprimat dorința ca buna înțelegere între partide să se restabilească cât mai în grabă, ca nu cumva „și dieta provincială să cadă în boala de care, durere, sufer alte corporațiuni similare”.

Cuvintele aceste ale Maj. Sale cari se referă la situația parlamentară din Viena și Budapesta sunt viu comentate în cercurile politice.

Ministrul de război la Budapesta. Se anunță din Budapesta: Ministrul de război, generalul Aufferberg e așteptat să sosească mâine aici, pentru ca să facă miniștrilor unguri vizitele oficiale. Cu acest prilej generalul Aufferberg va face cunoștința și a șefilor politicii din camera ungară.

Sedința Camerei. Ca și eri, în ședința de azi s'au depănat numai votări nominale. S'a rostit un singur discurs scurt. Deputatul Eitner Zsigmond a atras atențiunea președintelui că în procesul verbal numele unor deputați sunt trecute alandala, și între numele celor cari votează, și între numele celor cari sunt absenți.

Apoi s'a urmat votările, cari se vor urma și în ședința de mâine.

Monarchia în politica externă. Se anunță din Viena: Monarhul a primit Duminecă în audiență pe contele Aehrenthal, ministrul de externe, pe Georgi, ministrul Landwehr-ului și pe baronul Conrad, șeful statului major. Cele trei audiențe au fost viu comentate în cercurile politice și au fost aduse în legătură cu situația politică externă a monarhiei, deși nu pare exclus, că audiențele au fost militare.

Dar n'a avut noroc!

Atât la Sibiu cât și la Brașov un vânt uriaș i-a pus stavilă năzuințelor lui de îndrăzneț cuceritor al văzduhului. Eol, zeul de a doua mână, ce ține vânturile ferecate într'o speluncă, ori închise în burdufuri, și-a dat seama, că reprezentă și el o autoritate oarecare. A dat drumul celor mai îndârjite vânturi, cu gândul să zădărnicească încercările acestui Dedal modern, care a pus lumea în uimire cu isprăvile lui. Și a repetat încă odată vorba lui Neptun, un zău mai cu greutate: „Quos ego”!

Oi încăpăținarea zeului mititel — n'a prins. Noul Dedal a încălecat paserea măiastră și s'a ridicat în văzduh, sfidând șuierul vântului și puterea lui deslănțuită.

Heliccle dau un sgomot înfiorător și aripile se elatinau în această luptă năprasnică. Ci biruitorul sta rece la cârmă, fără să-i pese de furia elementelor, ce se descărcă cu întârziere.

Acum, când văzduhul e biruit aproape, vine o putere dușmănoasă, și regretând tainele ce i-le-a răpit mintea omenească, încearcă cea din urmă, cea mai îndrăznică împotrivire!

Prea târziu, divule Eol!

Văzduhul e cucerit și puterea ta de zău mititel se va spulbera și ea în curînd, ca și al altor zei de tagma ta, trecuți deja la arhivă!

E un soare așa de frumos astăzi, e atâta liniște în văzduhul albastru!

Un prieten mă întreabă: „Sboară Vlaicu la Orăștie?” și eu îi răspund cu un gest negativ:

Nu sboară!

S'a înapoiat — și ca o ironie a firii — vântul s'a potolit, zarea s'a curățit de nouri vrăjmași, când nu mai este nimeni să le tulbure somnolența.

Ar fi fost o biruință mai strălucită ca aceea dela Blaj; toată împrejurimea Orăștiei ar fi luat parte. Și feciorii din Bințiș ar fi prins mai mândri ca ori când de coada minunatei libelule, dându-i apoi drumul în slavă. In ochii lor aprinși ar fi strălucit o flacăra mai mult: aceea a mândriei gândul, că au copilarit și au trăit în acelaș sat cu Vlaicu al nostru. Din valul de dragoste, ce îl rechiamă pentru neamul întreg, flăcăii și-ar fi rezervat, cu dreptul, partea lor de întâietate.

Obstrucția și comitatul Pesta. In ședința de eria congregației comitatului Pesta s'a adus în discuție și adresa dela Vârșeț, care cere condamnarea obstrucției.

După o discuție agitată, la care au luat parte 10 deputați opoziționali ai comitatului, s'a hotărât cu majoritate de 3 voturi să se treacă la ordinea zilei.

Hotărârea aceasta favorabilă obstrucției a stârnit însuflețire mare în sânul opoziției.

Situația politică.

In zilele trecute ministrul Lukács, al doilea sau al treilea conducător puternic al partidului guvernamental a fost primit de două ori în audiență la Maj. Sa Împăratul. Lukács l'a informat pe suveran nu numai asupra chestiilor din rezortul lui, ci, chiar și după știrile semificoaselor guvernamentale, i-a făcut cunoscută și situația politică generală din țară. Tot în zilele trecute Khuen Héderváry a plecat în vilegiatură la Lovrana, chinuit de o boală de ochi, care se spune că ar fi fatală pentru el. Iar acum se povestește cu insistență despre o apropiată dimisie a lui Berzeviczy din scaunul de prezident al Camerii.

Audiențele dese ale lui Lukács la Maj. Sa, în cari s'au discutat și chestii politice generale sunt aduse în legătură cu tot mai marea influență pe care ar câștiga-o la curte abilul nostru ministru de finanțe, veșnicul „homo regius”. Cică Lukács care era destinat de prim-ministru încă înainte de a fi vorba de Khuen, acum își întărește poziția din ce în ce mai mult, subminează și pe Tisza și pe Khuen și așteaptă numai momentul potrivit spre a țări cu sine întreg partidul guvernamental, abandonând pe ceilalți doi șefi de astăzi. Presupunerea aceasta a ziarelor ungurești se pare a fi cu atât mai întemeiată, cu cât Khuen, după cum se afirmă, în urma boalei lui de ochi, care-l va orbi nu peste mult, va fi necesitat să părăsească terenul politicii militante. Chiar și petrecerea lui la Lovrana, acum

Azi Vlaicu nu mai sboară la noi.

Vor veni zilele lungi și posomorite ale toamnei; va veni greul iernii cu viscoalele și troenele de zăpadă, și după visul acesta urît al firii, deodată cu cea dintâi rîndunea, sufletul nostru va avea un prilej mai mult de tresărire, la gândul, că, deodată cu cea dintâi rîndunea, va veni iarăși Vlaicu între noi, ridicându-ne cu el în sferele înalte, la cari Dumnezeu i-a îngăduit să se ridice singur.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.
Specialist în morburii interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petőfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.
Consultațiuni: 11—12 ore a. m. și 1/23—5 ore p. m.

Suspensorii, bandage și ochelari

Mașini de tuns, brice, foarfeci, ochiane, zwickeri, ochelari, baro- și termometre, suspensorii, aparate de inhalat, totfelul de specialități de gumă elastică, PRINTEMPS cel mai perfect prezervativ femeiesc cu 4 cor., se poate căpăta exclusiv numai la firma:

Dobos Sámuel

din Temesvár-Józsefváros,
(Timișoara-Josefin)
Hunyadi és Miszits-u. sarkán.

în toiu luptelor politice, se pare a însemna preludiul retragerii lui, pregătirea meșteșugită a unei plecări onorabile.

Aceste două combinații, se înțelege, au fost desmințite categoric, însă cea mai nouă, despre retragerea lui Berzeviczy din prezența Camerii, se susține cu tot mai multă putere, i-se dă o importanță deosebită și se explică cu împrejurări grave, cari ar anunța o criză acută în partidul guvernamental, așa numit al muncii. Se afirmă că obstrucția opoziției ar fi demoralizat atât de mult rândurile guvernamentale încât o vădită oboseală s'a înstăpânit asupra lor, o oboseală care cere o soluție pașnică a încurcatelor împrejurări parlamentare de astăzi. Partidul guvernamental impresionat de neputința lui față de obstrucție e aplicat să acordeze opoziției un compromis, care să salveze situația lui anevoiasă de astăzi iar omul care s'ar putea preta mai ușor la un rol de mijlocitor între opoziție și guvern ar fi numai Berzeviczy actualul prezident al camerei. El ar fi acela care ar cerca să niveleze asperitățile dintre cele două extreme ale parlamentului unguresc. În vederea acestui scop ar trebui, deci, să dimisioneze din prezență spre a se putea mișca mai liber.

O altă versiune mai puțin verosimilă indică prin dimisia lui Berzeviczy o întoarcere a acestuia împotriva guvernului. Cică guvernul ar fi hotărât să aducă înăsprirea regulamentului camerei față de obstrucția care nu-și mai are sfârșit. Cum însă Berzeviczy nu ar putea să primească introducerea unui nou regulament al camerei trebuie să plece, căzând jertfă liberalismului său. E foarte firesc că versiunea aceasta pornește din partea opoziției doritoare să arate că și în partidul guvernamental sunt oameni cari detestă introducerea unui nou regulament înăspriț în cameră. Se prea poate însă că, retragerea lui Berzeviczy va fi numai un pumn de nisip aruncat în ochii opiniei publice, pentru a se pregăti aducerea lui Tisza în scaunul prezidențial.

Indiferent că toate aceste combinații cari se fac pe socoteala svonorilor de criză sunt întemiate sau nu, faptul că ele se fac și că svonorile se susțin, dovedește că în partidul guvernamental se pregătește ceva. Acest partid al muncii, alcătuit din elemente atât de disparate, a ajuns în acel stadiu când trebuie să se purifice. Trebuie să se hotărească odată cine este adevăratul lui conducător: Khuen, Tisza sau Lukács și cine va lămuri atmosfera îmbăcsită de pe malul Dunării.

Invitare la abonament.

Incepând cu 1 Octomvrie, un nou quartal, rugăm pe onorații abonați, cărora li-a expirat abonamentul, să binevoiască a grăbi cu reînnoirea lui la vreme.

Apelăm totodată la acei onorați restanțieri, cari au cerut amânare până la acest termen să binevoiască a-și achita datoriile lor, căci administrația nu e în poziție a le mai putea acorda nouă amânări.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

Serbările din Iași.

Pelerinajul dela Ruginoasa. — Sosirea familiei Regale.

25 Septemvrie 1911.

Azi dimineață cu trenul de 6 și 5 minute, o delegație studentească a plecat către Ruginoasa pentru a asista la parastasul organizat în amintirea Voevodului Alexandru Cuza, întemeietorul universității ieșene.

Mulțimea participanților n'a fost însemnată, hotărîrea lor prețuia însă cât toate îngrămadirile comandate cu severitate.

Erau 8 și jumătate când am ajuns în Ruginoasa. La gară ne aștepta... nu ne aștepta nimeni. Pornim cu hotărîre către castel. Trebuie să fie cineva adunat în curtea și maidanul din dosul gării. Nimeni. D. Males, arendașul moșiei Ruginoasa trecea în grabă către sat. Vre-o opt, nouă jandarmi instrumentau convingerea câtorva țărani ce voiau să ne vadă.

Până la orele 10 și ceva, când urma să sosească mulțimea studenților bucovineni, ne hotărîm să vizităm palatul.

— Să vezi cât de plăcut o să te impresioneze intimitatea odăilor rămase cu mobila lor aidoma, de pe timpul domnitorului Cuza, caut eu să pregătesc curiozitatea dlui Horia.

Intrăm în curtea castelului. Portarul nicăiri. Câțiva băieți mărunței:

— „Bună dimineața”.

— „Bună dimineața măi flăcăi; e cineva pe aici care să ne arate palatul pe dinlăuntru?”

— Apoi o fi, vedeți dvoastră înainte.

Înainte nimeni. Ușa de intrare în laturi. Pătrundem înlăuntru. Odăile goale; tapetul jupuit; ușile sobelor lipite cu lut.

— Unde ți-s mobilele?

— Le-o fi luat Males; știu eu. Acum doi ani erau. Coborîm în ogradă. Murdărie pretutindeni. Ușile de pe la grajdurile domnești lipsau mai toate.

— Câtă uitare!

— Câtă lipsă de pietate!

— Câtă barbarie!

Sunt 10 ciasuri. Ne ducem la gară să întimpinăm studenții. Țăranii prind să se adune.

— Au venit „studenții!”

Nu sunt nici ei mulți; vre-o 50. În ori ce caz par'că ne mai vine inima la loc. Pornim spre biserică să asistăm la oficierea parastasului.

Tot bătrînul preot Florescu e și acum. În jumătate de cias biserică și curtea palatului e plină de oameni. Cântările se succed molcom, cu evlavie, cu pietate.

La sfârșitul slujbei vorbesc studenții Iamandi — Iași; Frunză și Tașcă — București; Duma — Macedonia; Griboschi — Bucovina.

Ce-au vorbit nu trebuie să se știe. E mai bine așa.

Se trimite și o telegramă M. S. Regelui:

„Dela mormântul lui Vodă Cuza, întemeietorul Universității, al cărei jubileu se serbează în Augusta Maj. Voastre prezență — studențimea universitară ieșană Vă încredințează devotamentul ei loial și neclintit și vede în aceste sărbători culturale prilejul, când M. V. în chibzuită înțelepciune va ști să-i arate înalta sa protecțiune”.

Mai sunt 2 ciasuri până la plecare. Grosul studențimei venită proaspăt se duce să viziteze palatul. Palatul închis!

— Da unde-i intendantul?

— A plecat la Pașcani; are treabă!...

Ne întoarcem înapoi, urmăriți de privirile „pritenești” ale jandarmilor, cotim la dreapta către „restaurant”, îmbucăm în grabă câte ceva și ne întoarcem la gară.

Cum am plecat din Ruginoasa? Cu inima în sângerată. Și voi zice eu: „Cu conștiința împlinirii unei datorii”.

*

Când am ajuns în Iași, peronul gării era înțesat de lume. N'aveai unde pune un ac. Aici, ne așteaptă jubileul și studenții ieșeni. Vorbesc de bună venire dnii Dinescu și Iamandi. Răspund dnii Sușu — București; Isăceanu — Bucovina; Griboschi — Bucovina; Duma — Macedonia.

După puțin timp luăm loc în dreapta peronului. Incep a sosi oficialii. De-ar fi să remarc pe fiecare ar însemna să număr tot Iașul. Și nu-mi dă mâna. Totuși, așa „de un exemplu” o să zic. Erau de față dnii ministrii: P. P. Carp, Alex.

Marghiloman, C. C. Arion, Nicu Filipescu, etc., etc.

Muzica Reg. 13 și compania de onoare iau stînga peronului. Reprezentanții puterilor străine, consulii, profesorii universitari străini, profesorii locali, membrii corpului judecătoresc ocupă mijlocul intrării.

Când acul ciasornicului din perete arată 4 și 20 trenul Regal intră în gară. Muzica întonează „Imnul Regal”, pălăriile flutură, ovațiile nu-și găsesc sfârșit.

Prezentările încep cu cea mai strictă rigurozitate. Familia Regală găsește câte un cuvânt pentru fiecare. După 10—20 minute se formează corțeul. În frunte e prefectul de poliție; urmează apoi trăsura regală în care ia locul d. primar Greceanu împreună cu M. Lor Regale Regele și Regina; trăsura princiară, trásurile doamnelor de onoare, reprezentanții străini, Rectorul Universității etc. etc.,

Pe stradă entuziasmul e mare. Mulțimea imensă blocată pe cele două trotuare, prin cerdacuri și ferestre flutură din batiste.

Direcția convoiului e spre Mitropolie. Aici iese într-o împănare I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei înconjurat de întreg clerul superior al eparhiei.

Răspunsurile serviciului divin le dă corul mitropolitan.

După terminarea serviciului, M. Lor Regale se îndreaptă în aceeași ordine către Comandamentul corpului IV de armată unde urmează să fie găzduirea.

*

Astă seară are loc o serată dansantă dată de studenții ieșeni în onoarea oaspeților Bucovineni și Bucureșteni.

— Mâne dimineață la 8 și jum. are loc pelerinajul la mormântul lui Kogălniceanu.

— Tot mâne, la ora 6 p. m. d. prof. Nicolae Iorga, va ținea în sala Universității o conferință în limba franceză vorbind despre „Civilizația Românească în legături cu cea apuseană”. Au fost invitați toți profesorii străini.

Corneliu Carp.

Acordarea drepturilor politice în Dobrogea.

Arad, 10 Octomvrie.

În Dobrogea, se vor face acum în toamnă pentru întâia oară alegeri pentru parlamentul din București pe baza legii nouă care a extins drepturile constituționale și asupra acestei provincii românești. Țara întregă, secondată de atenția românilor de pretutindeni privește cu viu interes în fața acestor alegeri, cari vor trimite în parlamentul țării pe întâii reprezentanți ai provinciei anexate înainte cu treizeci de ani. În Dobrogea se știe, că deși în mare minoritate atât relativă cât și absolută față de populațiunea românească, trăiesc totuși mai multe naționalități, ca Turci, Tătari, Bulgari, Ruși, Greci, Armeni, Evrei etc.

Legislația românească n'a făcut nici o deosebire între aceste popoare, ci a acordat cu o largă generositate drepturi politice tuturor, o măsură care caracterizează spiritul tolerant și îngăduitor al neamului nostru. Ca totdeauna la asemenea ocațiuni s'au făcut însă și greșeli și s'au ivit numeroase plângeri împotriva comisiilor însărcinate cu alcătuirea listelor electorale chiar din partea Românilor, cărora, din o prea mare susceptibilitate, se spunea, că li-s'ar fi refuzat dreptul de cetățeni.

Correspondentul nostru din București, ni-a comunicat într-una din Scrisorile sale că atât comisia din Tulcea cât și cea din

Constanța, s'ar fi arătat prea îngăduitoare față de străini și prea puțin indulgente față de Români și îndeosebi față de acei transilvăneni, cari au fost găsiți eventual cu vre-o formalitate neîmplinită. Primim acum, dela un prietin al ziarului nostru, originar dela noi o corespondență, prin care ia apărarea comisiunii din Tulcea, față de aceasta acuzație, corespondență careia îi dăm cu cea mai mare plăcere loc, bucurându-ne atât noi, cât desigur și corespondentul nostru de a putea fi desmintiți în punctul acesta. Ținem să facem însă observația că în ziarul nostru, numai plângerea aceasta a răsunat și nu s'a afirmat nicăiri că trebuia acordată cetățenia tuturor străinilor strecurați prin contrabandă în Dobrogea, cum pare că reese din șirele dela urmă a corespondenței. Iată scrisoarea:

Tulcea, 19 Septemvrie 1911.

Stimate Domnule Director,

Sunt un vechi cetitor al „Tribunei” și cu regret Vă comunic că corespondentul d-voastre din București, indus fiind în eroare, a publicat în ziarul d-v. din 13/26 Septemvrie o știre neexactă la adresa comisiunii instituită la Tulcea pentru acordarea drepturilor politice în Dobrogea.

Față de nedreptele și gravele acuzații ce se aduc onoratei comisiunii din Tulcea, compusă din dl. președinte Dimitrie Buzdugan, consilier la Curtea de Apel din Galați și dnii membri: Aurel Dimitrescu Petre Sfetescu și I. C. Atanasiu, toți buni români, nu pot sta impasibil și vă rog a' mi permite să aduc prin ziarul d-v. la cunoștința publicului că comisiunea din Tulcea n'a comis nici un păcat național.

Am urmărit dela început și până la sfârșit lucrările comisiunii și vă declar în mod sincer, că nici un Român n'a fost șters din listele electorale. Toți Românii au fost admiși și comisiunea a lucrat nu se poate mai românește. Așa că azi oricare român, ori de unde ar fi fost el, care a cerut dreptul de a fi înseris în listele electorale, nu va trebui să recurgă la calea cea grea a recunoașterii prin corpurile legiuitoare. Și afirmarea mea o dovedesc și prin aceea, că în comisiile ce au plecat din județul Tulcea la București, ca să protesteze că li-s'au refuzat dreptul de cetățeni români, nu figurează nici un român respins.

Cât privește străinii respinși, am convingerea desăvârșită, că comisia n'a comis nici o greșală, și în toate a procedat bine și legal, așa că oricine va examina în mod sincer respingerile nu va avea curajul să zică, că s'a făcut o nedreptate în chestiunea acordării drepturilor politice în județul Tulcea.

În toată lucrarea sa, Comisiunea din Tulcea, față de străini, a ținut seamă de simțământul de dreptate și în acelaș timp a avut în vedere și interesele superioare ale statului.

Dacă Comisiunea trebuia să fie sau nu îndulgentă față de toți străinii, câți au cerut să li-se acorde drepturile politice, rămâne să judece toți bunii români, cari își iubesc neamul și patria, dacă ar fi fost un bine național, acordându-se în masă cetățenia română tuturor străinilor, strecurați prin contrabandă în Dobrogea.

În populația românească din județul Tulcea nu s'a manifestat nici o nemulțămire, căci comisiunea în conformitate cu legea a dat tuturor românilor drepturile cetățenești.

Rugându-vă Domnule Director, să dați publicității această scrisoare, rămân al d-v. devotat cu profund respect

Ioan Russu.

Iașul în sărbătoare.

Jubileul Universității ieșene.

Arad, 10 Octomvrie.

Întăiele știri și telegrame ce sosesc din Iași, ne anunță că serbările jubilar care s'au început cu ziua de Duminecă, se desfășură în cadre extraordinare de mărețe. Iașul retrăiește clipe de strălucire ale glorioșului său trecut. Alături de numeroși învățați străini, reprezentanți ai diferitelor Universități, au sosit strălucitele delegații ale Țarului Rusiei și a Împăratului nostru, ca să salute pe Majestatea Sa Regele Carol, în a doua sa capitală. Iașul i-a primit în haine de sărbătoare. Orașul este splendid pavozat. Balcoanele caselor particulare sunt împodobite cu covoare scumpe, iar steagurile tricolore fâlăie în toate părțile. Public imens, pe care abea-l poate încăpea Iașul, inundă străzile într'o animație exuberantă.

Vom publica rapoarte speciale despre aceste serbări dela corespondentul nostru din Iași și dela distinsul nostru prietin d. Dr. Sextil Pușcariu, profesor universitar din Cernăuț, care reprezintă la aceste serbări și ziarul „Tribuna”.

Aci ne mărginim a da întăiele vești ce ni-s'au transmis telegrafic și pe cari le aflăm în ziarele de seară din București, îndeosebi din ziarul „Seara”.

Oaspeții străini.

Cu trenurile de Sâmbătă seara și de Duminecă dimineața au sosit numeroase delegații străine.

Între alții notăm delegația trimisă de Țarul Rusiei pentru a saluta pe Regele Carol și care se compune din *Graf Ivan Viktorovici Kankrum*, guvernatorul Basarabiei, însoțit de *Stefan Kotcherva*, membru permanent în comitetul pentru afacerile teritoriale și consilier de stat și *Leonida de Kodz*, consilier de curte.

Delegația împăratului Austriei care se compune din *generalul cavalier de Ghesingher*, *colonel Ludwig Demar* și *căpitan Aurel Maniu*.

Apoi prof. Svoboda, reprezentantul Universității din Viena; prof. Voldayer, reprezentantul universității din Berlin; prof. Iarnyc, dela universitatea din Praga; profesor Acaste din Neapole; prof. Martone și Rogues din Paris; prof. Haceck din Goctingen; profesorii Tarnovski, Pușcariu, Sırıteanu, Stefanelli, Dr. Cezar Pomeranz și Dr. Rapaport din Cernăuți; protopresbiterul Gh. Tătucu din Iablănița; Andrei Ghidiu și Dr. Corneliu Cornean din Caransebeș; Carusot, ministrul Greciei la București, care va reprezenta universitatea din Atena.

Apoi delegații ale societăților academice din Cernăuți în frunte cu vice-președintele Isăcescu, din Chișinău, Viena, Budapesta, etc. Prof. Sextil Pușcariu, Cernăuți; profesorul Friedwagner, Frankfurt pe Main. P. S. Sa arhiepiscopul catolic Nicolas Camille, dnii Fleva, Virgil Arion, I. Peretz, C. Misir, Locot. Rudolf Veisbeck (Germania), Mănăstireanu, deputat, M. Palade, mare proprietar, prințul Paul Moruzzi, Emil Iamandi, dna Zarifopol (Ceplenița), Ștefan Gane, deputat, etc.

O delegație a soc. Viticole din Basarabia compusă din d. și dna Koepe, președintele soc. Viticole din Chișinău; Ivan Saladukin, Emilian Babin, Fiodor Iacow, mari proprietari din Basarabia: Serboff și Arionescu, vice-președinții socie-

tății; Alex. Ursu, secretar; Al. Cucicoff, Ivancoff, N. Gorbetz, M. Gheorghiu și Litinschi, membri în societate.

De asemenea a mai sosit în Iași și o delegație a școalei viticole din Kișinău în frunte cu d. V. Kircoroff, director și profesorii Severtoff, Kirsă, Tatocika, M. Ivancoff și I. Kararinoff.

Delegația va sta în Iași pentru a asista și la serbările jubilar ale universității.

Înainte de plecare, membrii soc. viticole din Iași, vor da un banchet în onoarea oaspeților basarabeni.

P. S. Lor Arhimandritul Evghenie Ungureanu, starețul mănăstirii Rîșca, Arhimandritul Valeriu Moglan dela mănăstirea Neamț, Arhimandritul Partenie dela mănăstirea Secu; Starețele Eparzia Demi dela mănăstirea Agapia și Zenaida Racliș dela mănăstirea Văratec, dimpreună cu consiliul lor.

Starețele sus numite vor expune la Mitropolia lucrările manuale din atelierele mănăstirilor Văratec și Agapia.

Azi dimineață au mai sosit dnii gen. N. Popovici, secretarul ministerului de război și I. C. Bacalbașa, directorul general al Teatrelor.

Duminecă dimineața la orele 10 jum. s'a oficiat în catedrala Mitropolitană sfințirea noului drapel al „Centrului studentesc”.

La orele 10 studenții într'un impozant cortegiu au plecat dela sodiul „Centrului” cu noul drapel, fiind însoțiți de membrii tuturor societăților de binefacere.

Serviciul divin a fost oficiat de Mitropolitul Moldovei în prezența dlui Bogdan rectorul universității, a numeroși profesori universitari precum și alți profesori delegați de universitățile străine.

În asistență s'au remarcat dnii C. Arion ministrul instrucției, C. Meissner, secretar general la instrucție, Cosmovici prim ajutor de primar, Peretz inspector general al învățământului; apoi dnii profesori A. C. Cuza și N. Iorga, arhiepiscopul Calist Botușeneanu locțiitor al episcopiei de Roman, arhiepiscopul Evghenie Humulescu Piteșteanu, precum și stareții și starețele mănăstirilor din Moldova.

Nași ai drapelului au fost dnii Dr. Bogdan rectorul universității, prof. A. C. Cuza, Dr. C. Șumulescu și d. colonel Langa.

După sfințirea steagului Mitropolitul Moldovei încredințându'l dlui ministru C. Arion a spus următoarele:

„Nu cred să se fi putut mai bine inaugura serbările jubilar decât prin sfințirea steagului „Centrului studentesc eșean” care este simbolul iubirei de neam, devotamentului cătră țară și al credinței strămoșești”.

urmează în numele bisericeii ca acest steag să fie conducătorul studențimei pe calea binelui, a înțelepciunii și a iubirei de neam.

„Incrednțez acest stoag, spune I. P. S. Sa, Domniei-Voastre, dle ministru, reprezentantul suprem al învățământului”.

D. ministru Arion mulțamește Mitropolitului Moldovei pentru urările ce a făcut studențimei, spunând că acest steag trebuie să fie emblema muncei și a progresului pentru propășirea neamului.

D-sa încredințează apoi steagul dlui Dr. G. Bogdan rectorul universității care la rîndul său îl încredințează dlui Ioan Dinescu, președintele soc. „Moldova”.

Solemnitatea s'a terminat la orele 12 după care studenții și întreaga asistență au plecat în corpore spre localul „Centrului studentesc”.

Sosirea trenului Regal.

La orele 4 p. m. peronul gării este ocupat de persoanele oficiale, reprezentanții autorităților civile și militare precum și de reprezentanții universităților străine și de diferite delegații.

În numeroasa asistență sunt dnii miniștri Al. Marghiloman, Titu Maiorescu, C. C. Arion și

Făbrica de tâmplărie

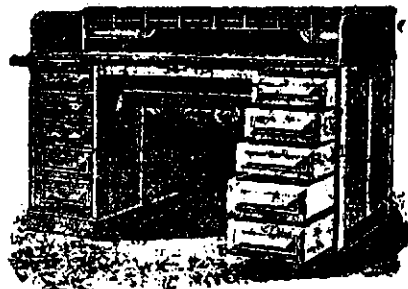
instalată cu putere de mașini

ERÖS VICTOR FIAI

din Marosvásárhely, Régikorház-utca 3.

Pregătește **mobiliere complete** pentru locuințe, birouri, magazine, farmacii, biserici și școale după model în orice stil **Mobilier american** pentru birouri și sipete cu stro-

ruri pentru acte se pregătesc la comandă și în diferite calități, precum se vede și din desen

D. Nenițescu, apoi dnii C. Meissner, D. Greceanu primarul orașului, Dr. Gh. Bogdan rectorul universității, Al. Stroja prefectul poliției, Dr. Leon Cosmovici și I. Stamatiu, ajutoari de primar, I. Burada primul președinte al Curței de Apel împreună cu toți magistrații Curței și ai tribunalului. C. B. Pennescu, decanul baroului, Dr. Riegler, Gh. Cristofor și C. Spiridon, G. A. Scorțescu, Henry Sutz, George Tuduri, general Scheletti, Miclescu și I. V. Praja, deputați, dnii profesori universitari Dr. Hurmuzescu, Dr. Pușcariu, Dr. Thiron, Ilie Bărbulescu, prof. Coculescu delegatul facultății de științe din București, N. Iorga, delegatul facultății de litere, Pangrati, rectorul universității din București, Dr. Bacaloglu, I. Ralet, I. Găvănescu, Dr. Socor, Dr. Demetriade, Iulian Teodorescu, V. Iamandi, V. Dimitriu, D. Alexandrescu, Charles Drouhet, D. Pompei.

Dnii At. Gheorghiu, Xenofon Eraclie, Econ. Savin, rectorul seminarului, I. Mitu, directorul școlii normale, Dr. Neculau, directorul liceului internat, C. Cerchez, președintele Camerei de comerț, Vespasian Erbiceanu, primul președinte al tribunalului, C. Erbiceanu, profesor, Gh. Botez, senator, Rudolf Șutzu, directorul Spiridoniei, general Lambrino, comandantul corpului IV de armată, generalul Mustăță, comandantul brigăzii de cavalerie împreună cu toți ofițerii superiori ai garnizoanei, C. Praja, D. Cădere și N. Dafinescu, inspectori școlari, C. Roiu.

*

La orele 4 și jum. fix trenul regal își face intrarea pe peronul gării.

Muzica militară intonează Imnul Regal, iar mulțimea aclamă cu entuziasm pe Suverani și familia Regală, care apare la ferestre.

Cel dintâi coboară din tren M. S. Regele, apoi M. S. Regina, căreia d-na Grecianu îi oferă un frumos buchet de flori, Prințul Ferdinand, Principesa Maria și Principii Carol și Elisabeta, cărora li se oferă flori de d-nele Dr. Bogdan, colonel Mustăță, Racoviță, Gane și Castano.

D. Dimitrie Grecianu oferă Suveranului tradiționala pâine și sare.

Pe urmă M. Sa trece în revistă compania din regimentul 13, de sub comanda căpitanului Constantinescu.

D. Dr. Bogdan, rectorul Universității, urează Familiei regale bună venire și mulțumește M. S. Regelui că a răspuns cu atâta bunăvoință la apelul Universității din Iași, — care serbătorește existența de 50 de ani.

M. S. Regele în puține cuvinte a mulțumit dlor Grecianu și Bogdan pentru primirea ce li s'a făcut, spunând că totdeauna a venit cu drag în capitala Moldovei.

Pe urmă M. S. Regele s'a întreținut cu dnii miniștri, cu misiunile trimise de Impărații Austriei și Rusiei, exprimând mulțumire pentru onoarea ce li s'a făcut.

Trecând la grupul de profesori, au fost prezentați M. Sale toți reprezentanții universităților străine întreținându-se cu fiecare în parte.

Cortegiul regal la Metropolie.

La orele 5 Familia Regală pornește într'un impozant cortegiu spre Mitropolie, în ordinea următoare:

Escadronul de jandarmi călări, președintele poliției, primul landou în care se află Regele, Regina și d. primar Grecianu,

al doilea landou în care se aflau AA. LL. Principele Ferdinand, Principesa Maria și Principii Carol și Elisabeta.

Apoi trăsurile cari duceau pe dnii miniștri, reprezentanții misiunilor străine și reprezentanții autorităților.

Pe tot parcursul străzilor s'a făcut Familiei Regale o primire entuziastă: dela balcoane se aruncau jerbe de flori M. S. Regelui și Reginei care aveau o înfățișare foarte veselă mulțumind grațios publicului entuziast.

Pe la orele 5 jum. cortegiul ajunge la Mitropolie. La ușa de intrare Familia Regală e întâmpinată de Mitropolit, Episcopii aflători în Iași și tot clerul catedralei.

Mitropolitul oferă M. S. Regelui crucea și evanghelia pe care Suveranul le sărută. Corul Mitropolitan intonează Imnul Regal.

Se oficiază apoi un scurt Te-Deum, iar la orele 6, cortegiul regal se îndreaptă spre comandament, unde e reședința Familiei Regale.

Seara la orele 8 jum. a avut loc o retragere cu torțe la care au luat parte trupele locale.

Banchetul.

La orele 8 a avut loc la reședința regală un banchet la care au participat în afară de membrii familiei regale și prințiere și dnii miniștri Carp, Maioresu, Marghiloman, Arion, Delavrancea, Cantacuzino și Nenițescu; au mai participat Mitropolitul Moldovei, general Lambrino, comandantul corpului IV. C. Negruți prefectul județului, Greceanu primarul orașului, Straja prefect de poliție, Erbiceanu prim președinte al Curței de apel, Erbiceanu prim președinte al tribunalului, Gane și Bădărău fost miniștri, Matei Cantacuzino, Dr. Bogdan, Găvănescu, Gh. Botez senatori, P. Sion, Dr. Stroici, E. Miclescu, Scorțescu, general Scheletti, Gh. Tuduri, H. Șuțu, I. Leatrix, N. Crupenski deputați; Gh. Lascar, Conte de Cancrin guvernatorul Basarabiei cum și deputația austriacă.

Discursul dlui Grecianu.

Sire,

Ați înălțat astfel neamul care v'a încredințat destinele sale, pentru că ați știut a cerceta în totdeauna care-i sunt năzuințele și cari îi sunt suferințele.

Soarta Iașilor în deosebi v'a preocupat.

Acest oraș, care pe vremuri era capitala Moldovei de altă dată și astăzi se află la hotarul cel mai îndepărtat al țării, nu poate să aibă altă urșită mai înaltă, mai sfântă și o mai dreaptă răsplătă, decât de a deveni un focar de cultură patriotică și chiar izvorul de energie ideală al sufletului românesc.

Acest înțeles Majestate, ieșenii l'au dat monumentelor și așezămintelor culturale cu care ați înzestrat neîncetat orașul lor, acest înțeles îl dau și azi sosirii M. V. când știu că cel mai mic sdruncin e un chin pentru trupul doborât de o muncă de o jumătate veac al M. Voastre, totuși cu adâncă bucurie de a Vă vedea prezidând serbările jubileare ale universității noastre.

Sire,

Acest oraș care nu regretă nimic din trecutul său măreț, căci prin jertfa lui a mărit țara și a

făurit temelie pe care s'a înălțat o glorioasă dinastie, prin glasul meu ecoul unui suflet plin de grațitudine și de speranță, Vă urează astăzi bună venire și Vă zice cu cel mai sincer entuziasm: Să trăiți încă mulți ani și fericiți Majestate.

Să trăiască ingerul, care păzindu-Vă păzește țara, M. S. Regina, Să trăiască Dinastia.

Toastul M. S. Regelui.

M. S. Regele spune că e foarte recunoscător orașului, pentru frumoasa și inimoasa primire ce s'a făcut atât M. Sale cât și Familiei Regale.

Imi voi reaminti cu plăcere, zice M. Sa, de această primire și voi duce cele mai plăcute amintiri de frumoasele zile, petrecute în mijlocul ieșenilor.

Constat cu mulțumire că Iașul întinerește și că este o mare deosebire între Iașul de odinioară și cel de azi.

Sper că, cu ajutorul tuturor, Iașul nu se va mulțumi a fi numai un centru cultural, ci va trage profit din avântul luat de țara întregă în ultimul timp.

M. S. urează iubitorilor săi ieșeni, sănătate și progres.

*

După terminarea banchetului, M. S. a trecut în sala de recepție, unde a făcut cerc cu asistenții.

M. S. s'a întreținut mult cu dnii Greceanu și Negruzzi asupra nevoilor orașului.

M. S. Regele și concentrarea conservatorilor.

În urmă s'a întreținut cu d. Bădărău, insistind asupra necesității concentrării conservatorilor.

Imprejurările sunt astfel, a spus Suveranul, încât reclamă ca și partidul conservator să se întărească cu toate forțele, de care dispune, revenind cu chipul acesta la sistemul celor două partide.

M. S. a stăruit în necesitatea de a se realiza cât mai curând împăcarea celor două elemente conservatoare.

Programul festivității

desvăririi monumentului lui Eminescu, la Galați.

L

La orele 10 a. m., Desvălirea monumentului

cu următorul program:

1. Marșul „La arme” compoziție de Ed. Caudella, cuvinte de M. Eminescu, executat de corurile elevilor și elevelor școlilor secundare sub conducerea dlui profesor N. Cerkez.

2. Serviciu divin oficiat de P. S. Sa Nifon, episcopul Dunărei de jos. Răspunsurile vor fi date de corul episcopal sub conducerea dlui Rădulescu.

3. Desvălirea monumentului, opera sculptorului Em. Storck.

4. Cuvântările: a) Dl. Corneliu Botez, președintele comitetului care va preda monumentul. b) Răspunsul dlui primar al orașului. c) Cuvântul dlui profesor C. Calmuschi delegat al comitetului. d) Cuvântările delegaților studențimii universitare din țară; a societății academice „Junimea”, Cernăuți; a dlui Octav C. Tăslăuanu, redactor la revista „Lucașul” din Sibiu, V. Goldis delegatul comitetului național din Arad; N. Iorga, profesor universitar și director al „Neamului Românesc”; Sextil Pușcariu și T. V. Stefanelli, delegați ai Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina, cum și ale altor delegații; e) Cuvântarea dlui S. Mehedintzi delegat al „Convorbirilor literare” f) Duiliu Zamfirescu, delegat al Academiei, C. C. Arion, ministrul cultelor și instrucțiunii publice.

5. Defilarea școlilor în fața monumentului și orchestra militară.

NETUSIL VINCE CAȘOVIA-KASSA Fő-utca 80.

Înainte: KAROL ELISCHER

Import de cârnuri afumate, cârnățării și salam.

Serviciu prompt. — Cataloage trimitem gratuit și franco.

II.

La orele 4, festival muzical-literar

cu următorul program:

1. Marșul „La arme” executat de corul școlilor secundare.
2. C. Coșbuc: Cuvânt festiv.
3. C. Rădulescu-Motru: Ce este Eminescu pentru cultura românească (disertație).
4. Dna Jenny Metaxa-Doro canto: a) Intre pasări, b) O mamă, c) Vino 'n codru, poezii de Eminescu, acompaniament la piano de dl Ionel G. Brătianu.
5. C. Nottara: recitări din Eminescu.
6. Versuri spuse de literați români.
7. „Lais” piesă într'un act de E. Augier, localizată în versuri de Eminescu, jucată de artiștii Teatrului Național din București d-ii: V. Leonescu, A. Afanasescu, C. Belcôt, d-ra Maria Filoti și d-na Maria Fărcăsanu.
8. Orchestra militară.

III.

La orele 8 jum. seara, banchet în onoarea dlui C. C. Arion, ministrul cultelor și instrucțiunii publice și a delegaților.

Războiul italo-turc.

Presemnele armistițiului.

O telegramă din Constantinopol anunță, că hotărârea Porții cu privire la expulzarea și prigonirea Italienilor din imperiu a fost casată. Duminecă seara, anume, un consilier al ambasadei germane din Constantinopol s'a înființat la marele vizir și i-a remis, în numele guvernului german, un proiect conținând condițiunile păcii cu Italia. Marele vizir a răspuns prin casarea ordinului de expulzare, ceea ce pare un îmbucurător presemn al păcii. Se mai spune că hotărârea Porții ar fi fost determinată și de intervenția Austro-Ungariei, care i-a dat guvernului turc „sfaturi foarte categorice.”

Un alt presemn al păcii e starea de liniște din Tripolitania. Tricolorul italian fâlfăie nesupărat deasupra orașului Tripolis și din interiorul țării, din tabăra trupelor otomane nu se anunță nici o operațiune agresivă. Turcia pare a se fi împrietinit cu gândul pierderii provinciei sale africane, și de-acum sortile unui definitiv armistițiu sunt în creștere.

Censura italiană.

Roma. — Ministrul de război a ordonat ziarelor ca, până la o nouă dispozițiune, să nu comunice nimic referitor la război afară de comunicările oficiale. Serviciul telegrafic n'are voie să transmită străinătății știri despre război.

Declarațiile lui Hilmi pașa.

Paris. — Intr'o convorbire a fostului mare-vizir Hilmi pașa cu un redactor al ziarului „Matin”, acest bărbat de stat a declarat că ostilitățile dintre Italia și Turcia vor mai dura mult timp deoarece nici un minister otoman nu poate admite să înceapă negocieri cu Italia în scop de a ceda vilaietul Tripolis în schimbul unei sume de bani ministerul care ar iscăli un astfel de tratat ar fi răsturnat numai decât de indignarea publicului. Trebuie ca Europa să intervină spre a găsi soluția dreaptă a conflictului dacă nu vrea în curînd pacea universală amenințată. Deocamdată italienii nu pot face nici un rău flotei noastre care se găsește în siguranță.

Turcii pot respinge un atac al italienilor ori unde afară de Tripolis, dar chiar acolo operațiunile necesare spre a ocupa în-

tr'un mod definitiv vor mai dura mult timp.

În imperiul lor otomanii pot lua în contra Italienilor toate măsurile dictate de împrejurări, fără a călca cătuși de puțin legile umanitare; dar mai ales Turcii pot lovi comerțul italian într'un mod foarte efectiv.

Rulgarii contra României.

Și altă dată, dar acum mai mult decât ori când, Bulgarii sunt foarte nemulțumiți de politica României, care o împiedecă să-și realizeze marile planuri în Balcani. Ziarul „Utzo”, de pildă cu data de 23 Septemvrie c., intitulat: „Politica anti-bulgărească a României” scrie:

„În România e un rege, care de mulți ani conduce politica externă a țării. De origine germană, cu vedere politică scurtă, de hatîrul legăturilor lui de rudenie cu Germania, a făcut din România instrumentul triplei alianțe, determinând-o să se îneece în apele tulburi ale politicii austriece și germane. Și deoarece România are miniștrii, cari sunt încă și mai ascultători regelui, de cum sunt ascultători miniștrii bulgari țarului Ferdinand, n'a fost și nu este cine să se opună politicii personale a regelui.

Când conducătorii politicii externe turcești, Rifat-Pașa și Haki-Pașa, s'au aruncat în brațele triplei alianțe, ca o urmare firească s'a ivit și prietenia dintre România și Turcia, cari până atunci nu erau în termeni tocmai buni, iar mai târziu prietenia s'a cimentat printr'o alianță politică și o convențiune militară.

Ce se urmărea prin convențiunea aceasta este cunoscut. Dânsa era îndreptată exclusiv contra Bulgariei, pentru apărarea intereselor nu românești, ci celor turcești.

În chipul acesta România s'a vândut Turciei și pentru ce? Pentru un episcop și o școală.

Fără îndoială, că mai înainte de toate, dela asemenea alianță nenaturală, au folosit cei dela Viena, unde se fac toate eforturile ca să abată pe România dela calea cea înțeleaptă care duce spre căpătarea Transilvaniei. Aehrenthal astăzi procedează cu România, întocmai așa cum predecesorii lui au procedat cu Sârbii: Momeli, păcăleli, speranțe pentru perspective noi, spre a se pierde calea normală pe care trebuia să fie condusă politica Serbiei și a României.

În modul acesta, Austria are câștig în două direcțiuni.

1. Înlătură pe Serbia dela Bosnia și Herțegovina, momind-o ca să-și sleiască forțele în Macedonia; îndreptează pe România dela conaționalii ei din Transilvania, făcând-o să se aventureze la Sud.

2. Menține cearta în Balcani, spre a putea pune mâna pe succesiunea ce o va lăsa Turcia.

Serbia a înțeles unde au dus-o sfaturile Austriei, dar prea târziu. Împăratul se grăbise să anexeze Bosnia și Herțegovina.

În acelaș mod se procedează acum cu România. Austria și Germania o împing spre prăpastie. Transilvania este uitată; iar România visează câștiguri utopice.

Ce are să câștige și de unde? Dela Bulgarii ori dela Turcii?

Bulgaria are de luat Dobrogea și nici prin gând nu-i trece să dea ceva, iar Turcia și de va da, nu România va fi aceea care va lua. Ce urmărese Românii prin alianța cu Turcii? Nimic. Și cu toate astea guvernul român ascultă pe regele Carol și în ori ce moment își manifestă dușmănia față de Bulgaria.

Se declară război între Turcia și Italia. Serbia este liniștită, iar Bulgaria neutră. Numai România mobilizează armata. Pentru ce? Ca să se opună Bulgariei, când aceasta ar vrea să strice echilibrul balcanic.

La purtările arogante ale României față de Bulgaria, e bun răspunsul cunoscutului slavofil Cerep Spiridonovici, care zice, că voluntarii ruși se vor îngămădi la granița României și vor opri ca oastea românească să pătrundă în Bulgaria.

Dacă astăzi Bulgaria nu va reuși în politica sa națională, să fie convinși Românii că și dânsii nu vor câștiga nimic mâne, ei, strînși între Rusia și Austria, pot avea soarta Poloniei. Și Austria va fi prima care-și va lua partea.

Oare România n'a luat lecție dela Serbia, care a pierdut Bosnia și Herțegovina, și dela Turcia, care a pierdut Tripolitania, tocmai când amân-

două se conduceau numai după sfaturile venite din Viena?

Bulgaria nu va pierde ceea ce este al ei. Dar România prinsă în lațurile politicii austriece, într'o bună zi, când se va vedea înșelată, va auzi spunându-i-se dela Viena în mod ironic:

— Tu l'as voutu Georges Dan din.

CONVOCARÉ.

În sensul §-lui 24 al statutelor „Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din ținutul Hațegului” se convoacă

adunarea generală

a Reuniunii pe ziua de 15 Octombrie n. în școala gr.-cat. din Alsóbauzár — Bouțarul inferior.

ORDINEA DE ZI.

Ședința I-ă.

1. S. Liturgie cu invocarea S. Spirit la 8 ora a. m.
2. Deschiderea adunării generale prin președinte.
3. Constatarea membrilor prezenți.
4. Raportul comitetului central.
5. Alegerea comisiunilor:
 - a) pentru examinarea raportului comitetului central.
 - b) pentru cenzurarea rațiunilor pe 1910 și a proiectului de budget pe 1912.
 - c) pentru examinarea raportului bibliotecarului.
 - d) pentru încasarea taxelor și înscrierea de membrii noi.
6. Dizertație de d. Andrei Grecu.
 - a) Prelegere practică (în l. maghiară) ținută din partea dlui Florian Gliga și a dsoarei Cornelia Modorcea.

PRINZ COMUN.

Ședința a II-a la orele 3 p. m.

1. Raportul comisiunilor extrinse în ședința primă.
 2. Prelegere practică din geografie ținută de d. Ioan Moldovan.
 3. Critica dizertațiilor și a prelegerilor practice.
 4. Alegerea unui delegat pentru adunarea generală a Reuniunii învățătoarești arhidiecezane din Blaj.
 5. Declararea foaiei școlastice de organ oficial al Reuniunii.
 6. Alegerea unui delegat pentru adunarea Reuniunii din Lugoș și raportul dlui Șerban Șerban.
 7. Eventuale propuneri intrate cu 8 zile înainte de adunare.
 8. Votarea stipendiului de 50 cor. și decernarea premiului de 40 coroane al dlui Dr. Gavril Suciu.
 9. Constituirea comitetului.
 10. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
 11. Închiderea adunării.
- Din ședința comitetului central ținută la 21 Septemvrie 1911.

Dr. Iacob Radu,
vicar for. președinte.

Ioan Zepa,
notar.

Cronică externă.

Înăbușirea revoluției din Portugalia.

După cum era de prevăzut, mișcarea monarhiștilor, de a răsturna regimul republican și a reîntrona pe ex-regele Manuel n'a reușit. Armata a împrăștiat trupele răslețe ale monarhiștilor, — înăbușind astfel revoluția. Cu această învingere toate nădejdele monarhiștilor de a ajunge iar la putere au fost nimicite pe vreme îndelungată. Dacă acum, când poporul totuși era sub amintirea proaspătă a evenimentelor schimbării de regim, nu s'a putut ajunge la o învingere, mai târziu va fi îndoit de grea această încercare. Guvernul va avea încă mult de furcă cu cetele monarhiștilor, dar de o opunere serioasă este asigurat poate pentru totdeauna.

Amănunte:

Paris. — Agenția Havas telegrafiază: Din Braganza se comunică: Armata a învins trupele monarhiste, cari s'ad retras spre hotarele Spaniei.

Lisabona. — La sosirea armatei, monarhiștii au părăsit orașul Vinhaes, căutând scăpare în ținuturile din împrejurime. Apropiindu-se de Republicii s'a deschis focul. Răniți și morți puțini.

Lisabona. — Trupele comandantului monarhist Conceiro au fost împrăștiate de armată. Conceiro a scăpat. Se afirmă că s'ar fi imbarcat spre America.

După înfrângerea trupelor, ducele de Oporto s'a refugiat într'un automobil spre hotare.

Lupta s'a dat lângă orașul Braganza. Republicanii au impresurat cetele monarhiste, tăindu-le drumul de retragere. Mulți au căzut prizonieri.

Lisabona. — La vestea înfrângerii, aderenții monarhiștii au încercat scăparea. Au fost deținuți peste 7000 de monarhiști, între ei foarte mulți preoți.

Deputații cer guvernului convocarea parlamentului în sesiune extraordinară.

Londra. — Se comunică fapta eroică a unei domnișoare, dela telefon, cărei are să-i mulțumească guvernul înfrângerea răsculaților. Anume trupele monarhiste la trecerea graniței, au luat în stăpânire oficiile telefonice și telegrafice, ca guvernul să nu poată fi avizat la vreme, despre operațiile lor. Cu toate acestea, i-a reușit totuși unei d-șoare dela telefon să avizeze oficiul telefonic dela Braganza — despre sosirea monarhiștilor, care apoi a comunicat știrea la Lisabona. Guvernul a putut face pregătirile, pentru întâmpinarea trupelor monarhiste.

Berlin. — Corespondentul din Badaioz al ziarului Morgenpost a comunicat ziarului, că nu este adevărată știrea despre o înfrângere generală a monarhiștilor, ci numai parțială lupta finală se așteaptă peste câteva zile.

INFORMAȚII.

ARAD, 10 Octombrie n. 1911.

Cum se fac colectele ungrești.

Kegyess Jóltevők! „Orményszékes!” — E név elő panasza. Az erdélyi magyarság pusztulásáról beszél. Népes magyar egyház hatvan év előtt; — és ma: a magyarság jeltelen sirja. Népe, a vele lakó testvérek fegyvere alatt elhullott, ellene támadt testvértől üldözve szétszóródott; a megmaradt kicsiny részt elborítással fenyegeti a környező oláhság tengere. Itt minden fő magyar porból nőtt, itt minden virágot magyar könny öntött: és nyelvünket mégis alig értik már! Még 1848-ban felégetett templomunkat vagyoniilag megényvedve, számbelileg megfogyva saját erőnkkel felépíteni nem tudjuk.

Azért kérő szóval fordulunk a magyar társadalomhoz. Segítsetek, mert elveszünk! Hatvan év halálhoz hasonló álomból ébredtünk, csak az isteni gondviselés őrzött meg, hogy élünk. Segítsetek, mert elveszünk: erőnk gyenge! Segélyfelleveleket juttassátok el e gyűjtőívvel együtt gondoskói hivatalunkhoz. Hadd legyen e kis egyház is beszédes tanuja, hogy megfogyva bár, de mégis élünk, élni akarunk és — élni tudunk!

Orményszékes, (U. p. Ladamos Alsófehér m.) 1911. Kiváló tisztelettel:

Szalántzy Jenő, David Pál,
gondnok. fef. lelkész.

Adecă pe românește:

Iubite binefăcător! „Armeni!” — Numele acesta e o plânsoare vie. Ne vorbește de pustiirea

ungurimii din Ardeal. Biserica ungrească numeroasă cu șasezeci de ani înainte; — și astăzi: mormântul fără de cruce al ungurismului. Poporul ei (al bisericii) e căzut lovit de arma unei mâni frățești, s'a împrăștiat alungat de fratele conlocuitor; iar partea mică care a mai rămas este amenințată cu cutropire de marea românească încunjurătoare. Aici orice fir de iarbă a crescut din glie ungrească, aici orice floare a fost udată de lacrimi ungrești, și cu toate aceste limba noastră nu mai e înțeleasă! Biserica noastră arsă încă în 1848, săracă materialicește și scăzută în număr nu o putem zidi din puterile noastre. De aceea ne întoarcem cu rugarea noastră către societatea ungrească. Ajutați-ne căci pierim! Ne-am trezit după 60 de ani dintr'un somn frate cu moartea, numai pronia cerească ne-a păzit să nu perim. Ajutați-ne căci pierim: puterea noastră este slabă! Filerii voștri de ajutor trimiteți-i pe adresa episcopiei parohiale. Să fie și această mică biserică o dovadă elocventă, că, deși puțini la număr, totuși trăim, vrem și putem să trăim!

Eugen Szalántzy,
epitrop.

Pqul David,
preot reformat.

Viu emoționat de glasul tânguios al acestui apel, deschidem nerăbdători dicționarul localităților din Ungaria și, nu spre puțina noastră mirare, iată ce aflăm: Armeni, comună în comitatul Albei inferioare, cercul Sângătin. Are 1608 locuitori, din cari 1565 români. Suntem de acum dumiriți asupra comunei în care „fiecare fir de iarbă a răsărit din țernă ungrească” și în care „toate florile sunt înrouate de lacrimi ungrești”.

E un moment simptomatic apelul acesta și cine știe dacă nu va avea darul să ispitească vre-un condei ilustru, îmbogățind literatura ungrească cu o nouă dramă de felul celei intitulată „Elnémult Harangok”.

Sunt al dracului de asurzitoare clopotele astea amușite...

— **Hirotesire.** Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu a hirotosit Sâmbătă — serie „Tel. Rom.” într'u protopresbiter pe părintele Dr. Vasile Saftu, noul șef al tractului Brașov.

— **Primarul Vienei la Budapesta.** Aducând ziarele ungrești știrea despre vizita primarului Neumayer la Budapesta, — primarul a declarat unui ziarist austriac următoarele:

— Nu este exclus, că voi vizita încă odată Budapesta, — dar numai la iarnă. Termenul nu-l pot hotări înainte.

— **Tribunal în Beiuș.** Din Budapesta ni-se telefonează: Azi înainte de amiază o delegație de cetățeni din Beiuș (Bihor) s'a prezentat, sub conducerea contelui Tisza, ministrului de justiție Székely, căruia i-au expus dorința cetățenilor din Beiuș și comunele din jur de a li-se înființa un tribunal în Beiuș.

Ministrul a răspuns că va face tot posibilul ca dorința Beiușenilor să se înfăptuiască.

— **Promoție.** Din Cluj ni-se scrie: D. Dr. Dionisiu Pop originar din Lozna-mare (comitatul Solnoc-Dobâca) a fost promovat la universitatea din Cluj doctor în drepturi și în științele politice. Sincere felicitări tânărului doctor utriusque juris.

— **Viriliștii români ai comitatului Sibiu** pe anul 1912 sunt următorii: Excel. Sa Mitropolitul Ioan Mețianu 4860 cor. primul virilist în comitat. Parteniu Cosma, directorul „Albinei” 3025 cor. Dr. Octavian Russu, avocat (Sibiu) 2218 cor. Nicolae Vidrighin, econom (Rășinari) 1763 cor. Petru Comșa, comerciant (Săliște) 1259 cor. Samuil Gangolea, fabricant (Sibiu) 1211 cor. D. Banciu, farmacist (Săliște) 1195 cor. George Imbăruș, inginer (Sibiu) 1194 cor., Dr. Vasile Preda, avocat (Sibiu) 1030 cor. Ioan B. Boiu, pa-

roh ort. (Sibiu) 966 cor. Alexandru Lebu, privat (Sibiu) 882 cor. Ioan Mihail, hotelier (Sibiu) 877 cor. Dr. Atanasiu Marienescu, jude de tablă i. p. (Sibiu) 715 cor. Dr. Ioan Elekes, medic (Sebeșul-săseș) 705 cor. Teodor V. Păcățian, redactor (Sibiu) 678 cor., Ioan Bozdoc, (Veștem) 665 cor. și Ioan de Preda, avocat (Sibiu) 644 cor.

— **Hymen.** Ni-se anunță cununia d-șoarei Valeria Mirocea cu d. Eugen Széles, profesor, care se va celebra în biserica gr. cat. din Corond la 15 Octombrie.

— D-șoara Lia Leota și d. Romul Barbu fi-danțați. Arad, la 7 Octombrie 1911.

Felicitările noastre!

— **Știri din România.** La 16 Octombrie d. profesor universitar, Nicolae Iorga, va ținea la Teatru din Caracal, o foarte interesantă conferință: Presa română și menirea ei, în scopul sporirii fondului necesar apariției marelui ziar naționalist „Lumina.”

D. Dobrogeanu-Gherea, a înaintat zilele acesteia Președintelui Curții cu Juri din Iași o scrisoare prin care cere demiterea sa din calitate de expert în procesul Cuza-Cocor. D. Gherea aduce ca motiv, neurastenia de care suferă, și care-i face imposibilă o cercetare amănunțită.

— **Atentatorul din Reichsrath.** Contra atentatorului din Reichsrath, Nyegus, procurorul a ridicat acuza de încercare de omor, iar contra lui Paullini, arestat cu acest prilej, acuza de complicitate. Procurorul a luat până acum interogatoriul ministrului de justiție, Hohenburger, asupra căruia s'a săvârșit atentatul. Nyegus va fi supus unui examen medical, deoarece se crede, că este alterat. Față de Paullini procurorul a retras acuza.

— **Dr. Traian Gerguția** specialist în morburile femești, f. asistent la clinica de femei din Timișoara, cu praxă dela clinica de femei Charité din Berlin, vara medic balnear în Băile Buziás, aduce la cunoștință, că s'a stabilit în Biserica-albă și a început practica medicală.

— **Nenorocire într'o mină.** Din Dortmund (Germania) se anunță: În mina Principelui Hardenberg, care aparține Uniunii minelor din Gelsenkirchen, ascensorul s'a prăbușit în fundul puțului omorând 9 oameni.

— **Mișcare contra scumpetei.** Demonstrațiile din Apus contra scumpetei, au pus în mișcare și populația orașelor dela noi. Deși până acum aceste manifestații n'au degenerat ca în Viena, totuși socotind după dispoziția participanților, se poate prevedea scene asemănătoare cu cele din străinătate. S'au ținut adunări în Sătmar, Seghedim și Careii-mari, cari s'au terminat cu rezoluția, de a fi somat guvernul să ia toate măsurile de lipsă, pentru ieftinirea alimentelor. Duminecă se vor ține adunări în Kispest, Ujpest. Pe ziua de azi social-democrații din Budapesta au anunțat opt adunări.

— **Paharele de tinichea.** E vorba de paharele cari sunt legate de fântâni, ca să servească publicului. La Paris s'a pornit mișcare, contra acestor pahare. Cauza este ușoara posibilitate în inficțarea diferitelor boli. Cu toate că această folosință ascundă un pericol atât de mare pentru omenime, e interesant, că această mișcare e cea dintâi. Dar vor urma încurând și orașele cealalte.

— **Atentat de bombă în Paris.** Din Paris se anunță: Populația este în mare fierbere, în urma atentatului cu bombă, săvârșit înaintea cafenelei Coued. Niște făptuitori necunoscuți au aruncat o bombă în stradă, care explodând a rănit pe toți cei ce se aflau pe terasa cafenelei, a spart ferestrele caselor din apropiere și a distrus fațada cafenelei. Poliția a deschis anchetă, urmărind pe făptuitori.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și toffelul de lingerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

in

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă »Apollo«).

Imprumut ieftin,

fără cheltuieli anticipative, cu procente de 4% și amortizație, pe pământuri, dela 10—65 ani, rămânând procentele aceleași.

Ofer diferite mașini agricole

fabricatele cele mai bune, construcția cea mai perfectă, precum: mașini de treierat, cu abur, benzin și olei, mașini de semănat și și cosit cu abur, benzin și olei pe lângă prețurile cele mai convenabile cu plătire în rate.

Cumpăr, vând și parcelez

moșii, pământuri, fabrici și case. Vând mașini, motoare calitate bună, preț ieftin. Instalez luminare cu acetelin și vând obiectele necesare.

La dorință trimit specialist.

Caut agenți la sate, pe lângă onorar.

Agentura general comercială.

Palmer Mátyás

Timișoara, Strada Jenő-Herceg Nr. 13

La Librăria Tribuna să află de vânzare

A. MAIOR:

MAGDALENA.

Dramă în trei acte și în versuri (cu subiect din Biblie) à 3 coroane + 20 fileri porto

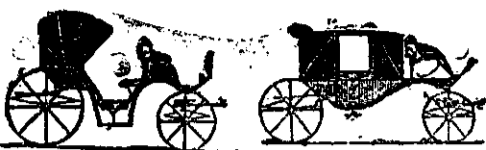
P. Bittenbinder

colorator de mățasuri, curățitor chemic de haine și spălător.

Timișoara — Temesvár.

Centrala: Józsefváros, Fröbel-u. 37.
Filiala: Gyárváros, Fő-utca 27. sz.

Curăță și colorează, chemic, orice haine de dame, domni și copii, perdele, pânzături și îmbrăcăminte de mobile. — Apoi spală și calcă orice fel de albituri, gulere și mangete. Comande din provincie se fac prompt. Costume bărb. curăț chemic cu 3 cor. Fărbuește totfelul de tort în diferite colori.

KIRÁLY LAJOS

ferar, dogar, șelar și lustruitor.
Áiud—Nagyenyed, Str. Teiușului 14.

Recomandă uzina sa înlocuită cu puteri motorice și lucrative bune, pentru prepararea articolelor de ferărie, șelărie și lustruire cu prețuri ieftine, dispunând de un serviciu prompt, execuție modernă.

Réthy și Schreithofer

fabrică de cârnaț și mezeluri.

Instalațiuni electrice.

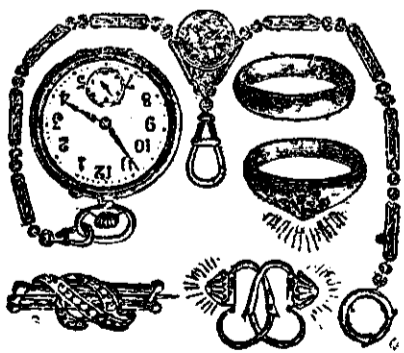
Déva, (Piața principală).

Recomandă carne proaspătă de vită, porc, vițel, oaie și miel, carne de porc afumată, cârnățării, slănină și unsoare în gros și în detal. La dorință liferează unsoare topită în vase proprii. — Cumpărătorilor vechi dă scădere la preț. Serviciu prompt! — Cereți catalog!

A. Slepák, giuvaergiu și ceasornicar

Marosvásárhely, Széchenyi-tér 43. sz.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se reparaază ca nouă, lucrurile vechi, anume giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță.

Prețuri solide! — Serviciu prompt!

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboșeală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor cu... sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad.

Oltoiri de struguri

expediază, garantând de soiul viță americană, netedă și cu ră-

dăcini, precum și în diferite soiuri, recunoscute de trainice, asortiment bogat

Kaküllőmenti első szőlőoltvány-telep

Proprietar: **Caspari Frigyes**, Medgyes 16. (Nagyküküllőmegye).

Poftiți și cereți prețuri curente ilustrate.

Din prețul curent se pot ceti scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâiu informațiuni dela persoanele cunoscute așa verbal ca și în scris, despre încrederea ce o pot avea în firma de sus.

Szighety Sándor

atelier de cuțite și tociłarie artistică

Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.

Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repararea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de unelte și utensilii pentru barbieri, ca foarfeci, brice și curele de ascuțit etc. etc. precum și cuțite de buzunar ș a.

Pentru barbieri se ascut două briciuri gratuit dacă trimit 12 deodată

Comandele se execută pompt și conștiințios.

Salon de haine bărbătești

J. Schneider, Sibiu

Hermannsplatz 8, etagiul I.

Palatul Habermann. (Nagyszeben).

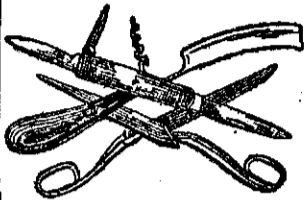
ANUNȚURILE

se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei«.

Prima tocitorie cu aburi pentru
articole de lux și briciuri
VICTOR TURTURE

VERSEZ, Steriagasse 16.

Bogat depozit de articole de oțel englezesc și franțuzesc. Mașini americane de tuns părul și barba, sistem nou, pietri de

ascuțit englezești, precum și diverse articole de ras și frizat.

Serviciu prompt!
Prețuri ieftine!

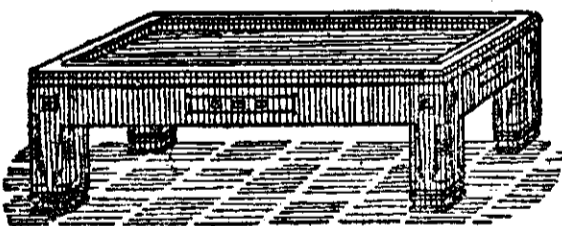
Omaszta János,
fabricant de lămpi pentru trăsuri.
Budapest,
VIII., Óriás-utca 20/a.

Primește comande de ori-ce lămpi pentru trăsuri și automobile, comande pentru galvanoplastică și — ori-ce reparaturi de branșe. —

— Premiat la expoziție cu medalie de aur. —

**H. PÁLLÁN succesor
Styászni József**

prima fabrică ardelenă de billarde și timpărle în
Kolozsvar, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de billarde și în provincie. — Ține mare asortiment de billarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

IRING HENRICH

fabrică de unelte pentru ciobotari
Ujpest, Lörincz-u. 50.

Recomandă *pantofarilor și ciobotarilor* precum și *pielarilor unelte de branșe*, calitate bună, prețuri moderate. — Comersanților se dă rabat. — Catalog gratuit și francat.

Totfelul de blănării

precum: boauri, (muff), tocuri de picioare, Jachete după croiul englez și francez, berletuieli cu lână, totfelul de căciuli, etc. Reparări și transformări bune și ieftine se pot câștiga la

Puskás József,
blănar
Aiud-Nagyenyed.

Szentkirály-utca 80 — 82. sz.

De neîntrecut!

Spălătorie aranjată cu mașini electrice pentru curățirea chimică a hainelor, colorare și spălarea fulgilor de perini.

LUCZA JÓZSEF

Seghedin—Szeged, Laudon-utca 9. sz.
(Colțul pieței Valeria.)

Având sistem propriu de-a curăți chemic și a colora, sunt neîntrecut în meseria mea. Colorez haine de domni, dame, copii, danțele, stoffe de mobile și covoare. Pierdelele le spăl cu mare grijă. Pentru doliu colorez haine în negru. Comandele le execut îndată cu mare acurateță. Baltoane de piele le coloz în colori închise.

ELSŐ LIPPAI HORDÓ-GYÁROS É ALAPJITATOTT 1895.

FONDAT ÎN

ANUL 1906

Pregătește: **butoaie, vane**
în ori-ce mărime; din lemn de stejar uscat și alb, pe lângă garanță. — Primește ori-ce comandă mare, aranjament compl. pentru pivnițe, cu preț convenabil.

MARE DEPOZIT!

FURNISORUL CURȚII REGALE ROMÂNE

WESZELY BÉLA

PRIMUL FABRICANT DE BUTOAIE,

→ LIPOVA. ←

Schapira Arnold

giuvaergiu, ciasornicar și optician,
Brassó, Strada Porții 36.

Mare asortiment în ceasuri de buzunar, de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu *brilante*, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se repara ca nouă, lucrurile vechi, și anume: giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță.

Prețuri solide!
Serviciu prompt!

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

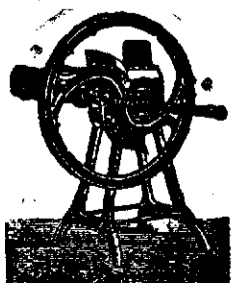
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.

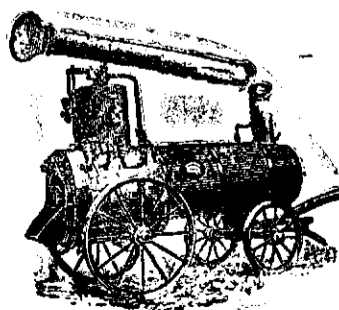
KÁLNAI S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier
în Murăș-Oșorhei—Marosvásárhely.

Motoare cu benzin și olei brut, locomobile, motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și îmblătit. Primește totfelul de montări pentru mașini, stabilimente industriale, mașini cu aburi și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale, **montarea deplină a morilor** precum și reparări în branșa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

„CASSA DE PASTRARE IN MERCUREA”

societate pe acții (comitatul Sibiu).

Primește depuneri spre fructificare atât la centrală cât și la filială din Alba-Iulia cu 5%. Pentru depuneri dela 5000 cor. în sus cu termen de abdicere mai lung solvește la filială 5 1/2% interese, iar la centrală dela 10.000 cor. în sus aceleași condiții 5%. Interesele neridicate se capitalizează la semestru; darea după interese o plătește institutul.

Atât la centrală cât și la filială acordă împrumuturi pe cambii, pe ipotecă replătabilă în rate, pe obligațiuni cu cavenți, credite de cont curent cu asigurare ipotecară sau de valori, pe lângă cele mai favorabile condițiuni posibile.

Mijlocește cumpărări, vânzări, arândări și parcelări de realități, sprijinește înflințarea de însoțiri și tovărășii, îndeplinește tot felul de afaceri de bancă pe lângă serviciu prompt.

Filiala din Alba-Iulia s'a înactivat cu 1 Octombrie a. c. Localul filialei e în strada Vințului Nr. 1. (Alvinci-utca 1. sz.) Lângă firma Misselbacher. Direcțiunea.

Atelierul de fotografiat

MUSCHALEK

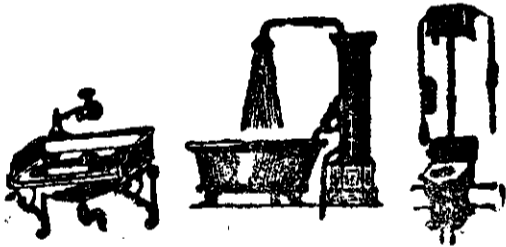
Brașov, Strada Porței No 27 (lângă Fleischer).

Atelier pentru fotografii artistice, tablouri, grupuri, de copii, moment și genre, fotografii sportive și arhitectice.

Executare de prima calitate la înmărirea de acvarel pastel, și platinotipie până la mărirea naturală.

Fotografări afară de atelier și pe orice timp. Comandele se efectuează repede și prompt.

Apa-ducte.

Celce doresc apăducte ieftine să se adreseze la antepriza lui

Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.

cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.

Primește pe lângă garanțiile orice lucrări din acest ram ca introducerea de apăducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărni și școli. — Specialist în sonaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase luarea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospece gratuit. Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rânduială a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanția de 3 ani. —

Magazinul de blănărie și cojocărie

Dudás Sándor

Cluj—Kolozsvár,

Strada Unio Nrul 12.

Pregătește totfelul de articoli aparținători acestei branșe, în preț favorabil precum: Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lânărie, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manșoane, căciuli etc. după moda cea mai nouă. Mare depozit de covoare de lână.

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de ploiere

Sibiu — Hermannstadt, Grose ring No 3—5 (Palatul Bodencredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploale)

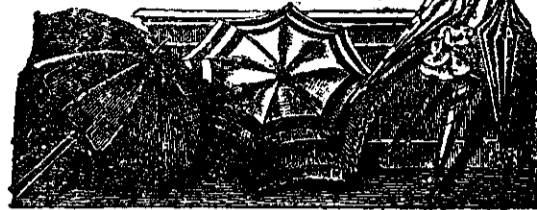
precum și

ploiere

de calitate excelentă

pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

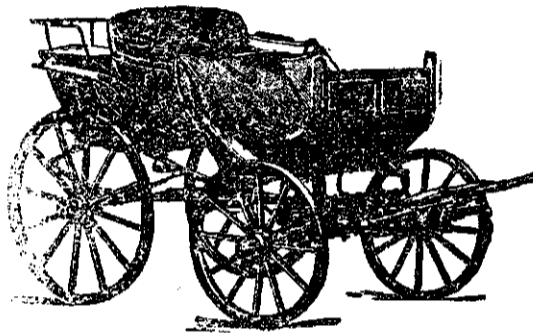

Urmasul lui Francisc Mirko ADOLF LOGOFET

Timișoara-Josefin, Str. Fröbel No 16.

Primește spre efectuare totfelul de lucrări de

fabricări de căruțe

pe lângă serviciu culant și execuție promptă.

Mai departe execută tot-felul de lucrări de șelar, lustruitor, faur și rotar etc.

pe lângă prețurile cele mai ieftine

Georg Barthelmie

mechanic

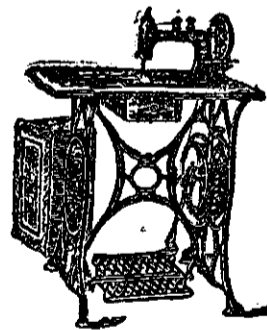
Brașov, Strada Porții Nr. 41. (Colțul dela strada Sfântului Ioan).

Atelier pentru mașini, de scris, socotit, dictat și de cusut, apoi pentru aparate electrice și fizice, lampe electrice de buzunar, gramafone, plăci, ace, hârtie — de copiat și diferite utensilii. —

Telefon 380.

— Instructor pentru scris la mașină. —

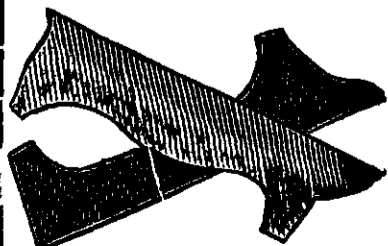
J. Gottstein, fiul,

Nagyszeben, Kleiner Ring 5.

prăvălie de piele și accesorii pentru industria de cojocărie, curelărie și ciobotărie

Mare depozit de diferite piei lucrate în țară și străinătate. — Specialități de piele. Piele lucioasă și șurturi de piele. Tălpi Vachè și opinci. Fețe pentru cisme și ghețe. Ață pentru mașină și cusut. Sfoară de cusut albă și colorată. Tort diferit. —

Pâslă, barchet, pânză, tălpi de pâslă și asbeth, garnitură de gumă și ciorapi de gumă. Șireturi și postav de curățit ghețele. Cuie de lemn americane. Calapoade pentru ghețe și cisme. Cremă și lac și diferite articole.

Nici o damă să nu întârzie așa face

costumele precum și altă îmbrăcăminte pe stilul englez și francez; pe cari le poate comanda la mine; garantez pentru chic, lucru după jurnalelele cele mai nouă. Serviciu prompt! Pentru damele cari nu sunt din loc, primesc și două probe la zi. — Se poate comanda și prin poștă la cari dau însușirile cele mai urgente. Haine și costume de doliu să fac în 24 de ore. Rugând pentru binevoitorul sprijin semnez cu stimă

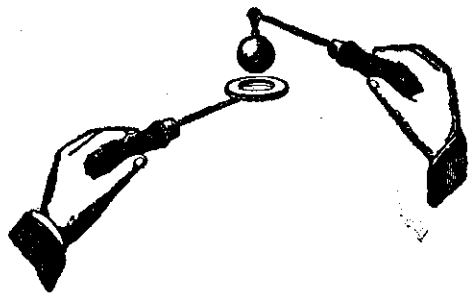

George Rummel

croitor englezesc și franțuzesc pentru dame.
Nagyszeben, Str. Honterus Nr. 5.

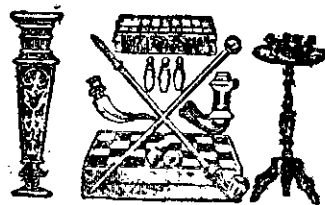
In atenția susținătorilor de școale.

Requisitele obligatoare pentru școalele confesionale în cadrul legii XXVII, § 15 din 1907, se pot cumpăra mai avantajos dela

Hábel Mátyás Géza

fabricant de recvizite școlastice
Budapesta, VII., Vas-utca No 7.

LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér 4.

Primește spre efeptuire și reparare *toffelul de lucruri ce aparțin acestei branșe*, precum: popice și bile, dopuri și slăvini (pipe) pentru buți gherghefuri p. lucru de mână, articole p. fumători, camășuri, șpițuri etc.; bile-și dacuri pentru biliard; domino, șah și toffelul de decorații, la mobile, etc., cuiere ș. a.

Comandele se efeptuesc prompt și conștiințios.

Biroul arhitectului

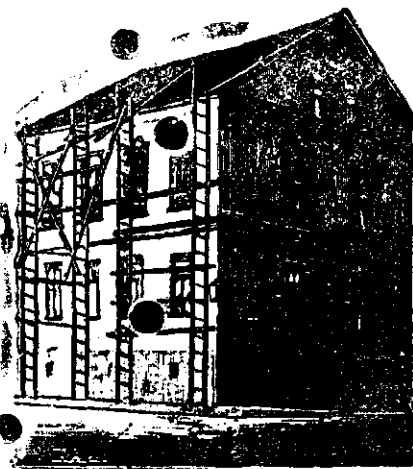
Jfj. Czako Lajos

Kolozsvár

Monostori-ut 60.

Telefon No 936.

Primește orice lucrări din acest ram, planuri, preliminar de spese, conducerea și supraveghiarea edificărilor, controlarea și și valorarea lor, cum și edificări complete, atât în loc cât și în proviucie, pelângă prețurile cele mai moderate.

Schwalb Adolf fia Vilmos

tinichigiu și arămier.

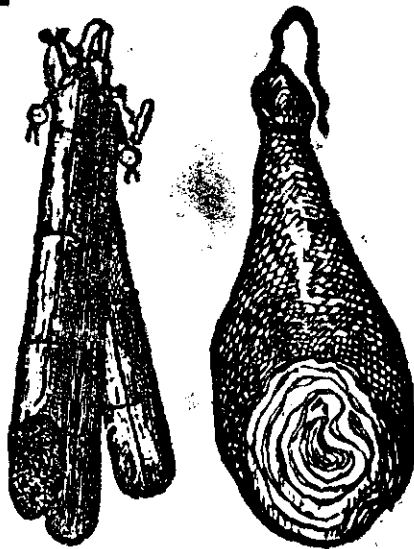
Budapest, VII. Verseny-u. 8. Colțul străzii Murányi.

Pregătește toffelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru stupărie, vase pentru miere. Fabricate de specialitate: măsuri de litru din finichea albă ori nickel, cano pentru olei, lack ori petroleu, façe, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.

Catalog gratuit și franco.

Friederich Schintzel

fabrică de mizeluri, salamă și cârnățarie
Nagyszeben — Hermannstadt
Jungerwald-Strasse Nro. 3.

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de cea mai fină calitate, șunci, salamă, pariser, cârnăței de hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfaldă, etc. Slănină albă și pipărată, unsoare curată de porc. — Liste de prețuri gratuit. Vanzătorii primesc rabat. Comandele din provincie se efeptuesc prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul.

Ligeti Sándor,

colorator de geamuri, atelier industrial pentru mozaicuri de sticlă și rame de aramă.

Budapest,

IV. Papnevelde-utca 8. sz.

Lucrează artistic geamuri de biserică colorate, mozaicuri de sticlă și rame de aramă dela cele mai simple până la cele mai complicate, cu prețuri moderate. — Geamurile aproape tuturor bisericilor grcat. sunt lucrate în atelierul meu, între cari și ferestrele bisericei noi zidite din Szász-Ujfalu (lângă Aiud) toate sunt lucrate în atelierul meu propriu.

